

๖. ปรโลกคตเนลปีตาทิวณคตปัญหา ๗๕

พระราชชาตรัสถามว่า "พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้าจักถามถึงเหตุทันด่วน: สัตว์ผู้จะไปสู่ปรโลก ไปด้วยสีไหน คือ ด้วยสีเขียว หรือสีแดง หรือสีเหลือง หรือสีขาว หรือสีแสด หรือสีปักษสร, ก็หรือว่า ไปด้วยเพศช้าง เพศม้า หรือด้วยรูปรถ?"

พระเถรเจ้าถวายวิสัชนาว่า "มหาบพิตร ชื่อนั้น พระผู้มีพระภาคหาได้ทรงบัญญัติไว้ไม่, ชื่อนั้น มิได้มีในพระพุทธรูจนะ คือ พระไตรปิฎก."

ร. "พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้า ถ้าว่า พระสมณโคดมมิได้ทรงบัญญัติไว้, ใครจะรู้ได้ อย่างว่า 'สัตว์จะไปสู่ปรโลกนั้นหรือมิได้ไป,' อาชีวกใดจักกล่าวว่า 'โลกนี้ไม่มีโลกอื่นไม่มี สัตว์มิได้ไปปรโลก' ดังนี้ คำของอาชีวกนั้น เป็นจริงอย่างนั้นหรือ, อาชีวกนั้น เป็นอาจารย์ผู้ฉลาดหรือ พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้า."

ถ. "ขอถวายพระพร มหาบพิตร ทรงสดับคำของอาตมภาพหรือ?"

ร. "ฟังซิ พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้า."

ถ. "ขอถวายพระพร คำของอาตมภาพหลุดออกจากปากแล้วไปเข้าพระกรรมของมหาบพิตรนั้น เมื่อในระหว่างทาง ก็มิได้ทำการอะไรหรือ มหาบพิตรทรงเห็นเป็นสีเขียว สีเหลือง ฯลฯ ที่ยอดไม้บ้าง?"

ร. "ไม่เห็น พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้า."

ถ. "ถ้าไม่ทรงเห็น, คำของอาตมภาพคงไม่ได้เข้าพระกรรม มหาบพิตร, มหาบพิตรรับสั่งเหลวไหล."

ร. "พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าหาได้พูดเหลวไหลไม่, คำพูดของพระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้า แม้จะไม่ปรากฏว่าเขียวหรือเหลืองในระหว่างทางก็จริง แต่ก็ได้มาเข้าหูข้าพเจ้า."

ถ. "ขอถวายพระพร ชื่อนั้นฉันใด, สัตว์เมื่อไปสู่ปรโลก แม้จะไม่ปรากฏว่า เขียวหรือเหลืองในระหว่างทางก็จริง ถึงกระนั้น สัตว์ก็ได้ไปปรโลกจริง เหมือนคำพูดที่ไปเข้าหู ฉะนั้น."

ร. "อัศจรรย์แปลกประหลาดจริงพระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้า, ขอพระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้าจงเสวยราชสมบัติอันใหญ่หลวง ในสกลชมพูทวีปเถิด. พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้า ชนัณห้านี้ ไม่ไปสู่ปรโลกด้วย และได้ทำกรรม ก็เกิดขึ้นได้ด้วย, เมื่อเป็นเช่นนั้น สงสาร ก็

ต้องไม่มี."

ถ. "ขอถวายพระพร มหาบพิตร จะให้ทำนาหรือ ?"

ร. "ทำซี พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้าจักทำนา จะให้หว่านข้าวสาละ."

ถ. "ข้าวสาละของมหาบพิตรที่ขึ้นในแผ่นดินแล้วออกรวงที่ยอด, ข้าวสาละนั้น คนไม่ได้ปลูก จักออกรวงที่ยอดได้หรือ ?"

ร. "จริงอยู่ ข้าวสาละนั้น ต้องปลูกลงในแผ่นดิน จึงจะออกรวงที่ยอดได้, หรือคนไม่ได้ทำ จักออกรวงที่ยอดก็ไม่ได้."

ถ. "ถ้าเช่นนั้น ข้าวสาละก็ไม่มี ขอถวายพระพร."

ร. "มีซี พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้า, ถ้าว่า ข้าวสาละที่ปลูกลงในแผ่นดินจะเพียงออกรวงที่ยอด, ข้าวสาละก็ต้องสำเร็จผลที่ยอด; ถ้าข้าวสาละจะเพียงออกรวงได้เองโดยไม่ต้องเพาะปลูก, ทรัพย์ คือ ข้าวสาละจะต้องเกิดขึ้นได้เอง จะต้องทำชวิตตนเองละซี."

ถ. "ขอถวายพระพร ชื่อนั้นฉันใด, ถ้าว่า ชันธุห้านี้จะพึงไปสู่ปรโลกด้วยไซ้, คนตาบอด จะต้องเป็นคนตาบอดอยู่รำไป, คนใบ้ จะต้องเป็นคนใบ้อยู่รำไป, จะต้องทำบุญเอาประโยชน์อะไร; ถ้าว่า ชันธุห้านี้ไม่ต้องมีกรรมที่ได้ทำไว้ ก็เกิดขึ้นได้, สัตว์จะต้องไปนรก เพราะอกุศลกรรม ชื่อนี้ ก็ฉันนั้น."

ร. "ขอพระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้าจงอุปมาให้ข้าพเจ้าฟัง."

ถ. "เหมือนอย่างว่า ดวงไฟที่บุคคลจุดต่อกันไป จะพึงเลื่อนไปติดดวงอื่น หรือเลื่อนไปยังเปลวไฟอื่น จะว่าดวงไฟนั้นเกิดขึ้นเอง โดยมีได้อาศัยจุดต่อกันหรือ ?"

ร. "หามิได้ พระผู้เป็นเจ้าของข้าพเจ้า, เปลวไฟเลื่อนไปได้ หรือดวงไฟก็ต่อกับดวงไฟอื่นให้เกิดแสงสว่างหรือเปลวไฟได้, จะว่าไม่ได้อาศัยจุดต่อกันแล้ว เกิดขึ้นเองไม่ได้เลย."

ถ. "ขอถวายพระพร ชื่อนั้นฉันใด, ชันธุห้านี้ ก็ไปสู่ปรโลกหาได้ไม่, จะเกิดขึ้นเองโดยไม่ได้อาศัยกรรมที่ทำไว้ ก็หาได้ไม่ ชื่อนี้ก็ฉันนั้น."

ร. "พระผู้เป็นเจ้าของ เวทนาชันธุไปสู่ปรโลกหรือ ?"

ถ. "ขอถวายพระพร ถ้าเวทนาชันธุไปสู่ปรโลกไซ้, สัตว์ทั้งหลายผู้เสวยเวทนาในเบญจชันธุนี้เอง เป็นตัวเวทนาชันธุที่ไปสู่ปรโลกหรือ ?"

ร. "หามิได้."

ค. "เพราะเหตุนี้ มหาบพิตรจงทรงทราบ ว่า "เวทนาขันธมีได้ไปสู่ปรโลก."

จ. "ขอพระผู้เป็นเจ้าจงอุปมาให้ข้าพเจ้าฟัง."

ค. "ขอถวายพระพร กระจกเงาของมหาบพิตรมีหรือ."

จ. "มี พระผู้เป็นเจ้า."

ค. "มหาบพิตร โปรดหยิบตั้งไว้เบื้องพระพักตร์."

จ. "ตั้งเสร็จแล้ว."

ค. "ขอถวายพระพร พระเนตร พระกรรณ พระนาสิก พระทนต์ของมหาบพิตร ปรากฏในกระจกเงานี้, หรือว่า มหาบพิตรทรงจัดสรรขึ้นใหม่?"

จ. "ที่ปรากฏในกระจกเป็นตา หู จมูก ฟัน ของข้าพเจ้าทั้งนั้น."

ค. "ถ้าอย่างนั้น พระเนตร พระกรรณ พระนาสิก พระทนต์ของมหาบพิตรหลุดถอนออกไป มหาบพิตรกลายเป็นคนบอดเป็นคนหนวกไปหรือ?"

จ. "หามิได้ พระผู้เป็นเจ้า, เภาอาศัยตัวข้าพเจ้าไปปรากฏในกระจก, ข้าพเจ้าไม่ได้ทำ ก็หามิได้."

ค. "ขอถวายพระพร ชื่อนั้นฉันใด, ขันธหานี้ไปสู่ปรโลกหาได้ไม่, ทั้งจะเกิดขึ้นเองโดยมิได้ทำกรรม ก็หาได้ไม่, สัตว์อาศัยเบญจขันธนี้เอง ปฏิสนธิในกรรมมารดา ด้วยกุศลกรรมและอกุศลกรรมที่ตนได้ทำไว้ ชื่อนี้ก็ฉันนั้น."

จ. "พระผู้เป็นเจ้าช่างฉลาดจริง ๆ."